

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 sierpnia 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan-Karasińska

Protokolant: sekr. sądowy Marta Jachacy

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 sierpnia 2022 r. w Warszawie

sprawy S. S. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania S. S. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 22 września 2020 r. nr (...)

1. oddala odwołanie,

2. zasądza od odwołującego się S. S. (1) na rzecz organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VII U 564/21

UZASADNIENIE

(wyroku z 29 sierpnia 2022 r.)

S. S. (1) w dniu 13 listopada 2020 r. złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 22 września 2020 r., znak: (...), wnosząc o jej zmianę. S. S. (1) wskazał, że decyzja opiera się na błędnej analizie informacji źródłowych oraz wnioski z materiałów zgromadzonych w sprawie są nadinterpretacją zdarzeń i nie znajdują pokrycia w rzeczywistości. W uzasadnieniu wyjaśnił, że nie jest w posiadaniu żadnych dokumentów potwierdzających przychód z działalności gospodarczej w 2009 r. oraz stratę z działalności gospodarczej w 2010 r. W latach 2009-2010 r. i w latach późniejszych nie prowadził rzeczywistej działalności gospodarczej do czasu rozpoczęcia zawieszenia wykonywania działalności w 2012 r. i do jej wykreślenia z mocy urzędu 25 czerwca 2016 r. Nadto tytułem uzupełnienia zebranej w sprawie dokumentacji poinformował, że będzie dokonywał korekty rejestrów w Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej w zakresie zamknięcia działalności gospodarczej Sobacz (...) z dniem 9 lutego 2006 r. oraz (...) S. S. (1) z dniem 31 grudnia 2008r. Ubezpieczony wskazał, że po wskazanych wyżej datach, według jego wiedzy nie były wystawione żadne faktury przychodowe z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej przez S. (...) i (...) S. S. (1). Dodał, iż jeżeli są dane, świadczące o prowadzeniu takiej działalności, poprosił o ich wskazanie. Fakt złożenia deklaracji podatkowej na druku PIT-36L nie jest jego zdaniem jednoznacznym dowodem prowadzenia działalności gospodarczej, gdyż w omawianym okresie (2009-2010) i w latach wcześniejszych, deklaracje podatkowe składane przez osoby fizyczne i osoby fizyczne prowadzące jednoosobowa działalność były traktowane na równi bez rozróżnienia

źródeł przychodzi i ich rodzaju. S. S. (1) wskazał, że ze względu na wystąpienie pandemii i obostrzenia z tym związane, zmianę w Ewidencji Działalności Gospodarczej będzie dokonywał osobiście, niezwłocznie po wznowieniu działalności przez Urząd Gminy J. w zakresie bezpośredniego przyjmowania interesantów. Jednocześnie wskazał, że nie występował o abolicję zgodnie z ustawą z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzącej pozarolniczą działalność, gdyż w jego mniemaniu nie prowadził w omawianym okresie działalności gospodarczej (odwołanie z dnia 13 listopada 2020 r. k. 3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z 29 grudnia 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § k.p.c. oraz zasądzenie od odwołującego się na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że z dokumentów posiadanych przez oddział wynika, że S. S. (1) dokonał zgłoszenia jako płatnik składek z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej od 1 stycznia 1999 r. do 28 lutego 1999 r. oraz od 10 lutego 2006 r. Z tego tytułu ww. dokonał zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego od 1 stycznia 1999 r. do 28 lutego 1999 r., od 10 lutego 2006 r. do 9 kwietnia 2012 r. Ubezpieczony, jako osoba prowadząca działalność gospodarczą, składał deklaracje rozliczeniowe za miesiąca od 1/1999 r. do 11/2001 r. oraz od 2/2006 r. do 03/2006 r. Składki zostały zapłacone za okres od 01/1999 r. do 02/1999 r. oraz od 03/2006 r. do 11/2008 r. Ponadto z zapisów w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej wynika, że ubezpieczony rozpoczął wykonywanie działalności gospodarczej od 1 września 1994 r. pod nazwą: S. S. (3) (...) /SPR/" z siedzibą w W. przy ul. (...). Dodatkowo w (...) ww. figuruje jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą pod nazwą (...) S. S. (1) od 10 lutego 2006 r. Z dniem 10 kwietnia 2012 r. S. S. (1) zawiesił wykonywanie działalności gospodarczej. Działalność została wyrejestrowana w dniu 25 czerwca 2016 r. W sprawie o ustalenie okresu podlegania przez płatnika składek obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej Oddział wszczął postępowania wyjaśniające. W toku postępowania wyjaśniającego organ rentowy uzyskał informację z Urzędu Skarbowego w L., pismo z dnia 6 maja 2020 r., znak: (...) (...) (...) 2020, z której wynika, że ubezpieczony składał deklaracje miesięczne VAT-7 za miesiąc 01/2008 r. do 4/2012 r. Z zestawienia dochodów płatnika za lata 2008-2010 wynika, że za lata 2008-2009 składał PIT-36L z wykazanim przychodem kwotowym, natomiast w roku 2010 S. S. (1) wykazał stratę z prowadzonej działalności. Z informacji nadesłanych z Urzędu Skarbowego W. T. (pismo z dnia 18 sierpnia 2020 r., znak: (...) - (...) 2.070.TS. (...) 2020 BA (...)) wynika, że ubezpieczony figuruje w systemach informacyjnych tamtejszego (...) jak osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą od 10 lutego 2006 r. do 25 czerwca 2006 r. Zawieszenie przedmiotowej działalności nastąpiło od 10 kwietnia 2012 r. do 11 października 2014 r. Organ rentowy wskazał, że z ww. informacji wynika, że nie zarejestrowano w systemie tamtejszego Urzędu Skarbowego zeznań podatkowych z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. W dniu 31 marca 2020 r. S. S. (1) nadesłał pismo, z którego wynika, że w latach 2009-2012, nie prowadził rzeczywistej działalności, tj. nie wystawił żadnej faktury VAT. Jednakże z informacji uzyskanych z Urzędu Skarbowego wynika, iż ubezpieczony w 2009 r. wykazał z prowadzonej działalności przychód, natomiast w 2010 r. stratę. Organ rentowy podkreślił, iż z zapisów na koncie S. S. (1) wynika, że został zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresach: od 1 marca 1999 r. do 30 marca 1999 r. – u płatnika składek (...) SPÓŁKA Z (...); od 2 kwietnia 1999 r. do 29 kwietnia 1999 r., od 1 marca 2000 r. do 30 listopada 2004 r. – u płatnika składek (...); od 1 maja 1999 r. do 28 lutego 2000 r. – u płatnika składek BUSINESS (...); od 10 stycznia 2005 r. do 10 lutego 2006 r. – u płatnika składek JW. (...) SA. Organ rentowy wskazał, że w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 28 lutego 1999 r., od 31 marca 1999 r. do 1 kwietnia 1999 r., od 30 kwietnia 1999 r. do 30 kwietnia 1999 r., w dniu 29 lutego 2000 r. oraz od 11 lutego 2006 r. do 31 grudnia 2010 r. prowadzenie działalności gospodarczej było jedynym tytułem do objęcia S. S. (1) ubezpieczeniami społecznymi. Wobec powyższego decyzją z dnia 22 września 2020 r. nr (...) organ rentowy stwierdził, że S. S. (1) podlegał ubezpieczeniom społecznym jako osoba prowadząca działalność gospodarczą w następujących okresach: od 1 stycznia 1999 r. do 28 lutego 1999 r., od 31 marca 1999 r. od 1 kwietnia 1999 r., od 30 kwietnia 1999 r. do 30 kwietnia 1999 r., od 29 lutego 2000 r. do 29 lutego 2000 r., od 11 lutego 2006 r. do 31 grudnia 2010 r. Organ rentowy wskazał, że opierał się na dokumentach z urzędu skarbowego, z których wynika, że przychód został osiągnięty. Jednocześnie fakt złożenia deklaracji w 2010 r. nawet z wykazaną stratą również potwierdza prowadzenie działalności gospodarczej. ZUS podkreślił, iż do uznania, iż działalność była prowadzona nie jest konieczne uzyskanie przychodu, lecz podejmowanie działań związanych z jej prowadzeniem, jak chociażby

składanie odpowiednich deklaracji do urzędu skarbowego (odpowiedź na odwołanie z dnia 29 grudnia 2020 r. k. 8-10 a.s.).

Zarządzeniem z 11 stycznia 2021 r. na podstawie art. 219 k.p.c. Sąd zarządził połączenie sprawy o sygn. akt VII U 1613/20 ze sprawą VII U 1611/20 celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia i prowadzenia dalej pod sygnaturą VII U 1611/20 (zarządzenie – k. 12 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony S. S. (1) od 1 września 1994 r. figuruje w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej jako przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą S. S. (3) (...) (...) z siedzibą w W., ul. (...), NIP (...), REGON (...) (nienumerowane karty a.r.).

Równoległe z prowadzoną działalnością gospodarczą został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego jako pracownik przez płatnika składek:

- (...) SPÓŁKA Z O.O. w okresie od 1 marca 1999 r. do 30 marca 1999 r.;
- (...) w okresie od 2 kwietnia 1999 r. do 29 kwietnia 1999 r.;
- BUSINESS (...) w okresie od 1 maja 1999 r. do 28 lutego 2000 r.;
- (...) w okresie od 1 marca 2000 r. do 30 listopada 2004 r.;
- (...) SA w okresie od 10 października 2005 r. do 10 lutego 2006 r. (nienumerowane karty a.r.).

Ubezpieczony S. S. (1) w dniu 10 lutego 2006 r. rozpoczął wykonywanie pozarolniczej działalności gospodarczej pn. (...) z siedzibą w R., NIP (...), REGON (...). Przedmiotowa działalność była zawieszona od 10 kwietnia 2012 r. do dnia 11 października 2014 r. Dnia 25 czerwca 2016 r. zgłosił wykreślenie przedmiotowego wpisu z rejestru (Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej – nienumerowane karty a.r.).

W trakcie prowadzenia działalności gospodarczej, ubezpieczony opłacał podatek na zasadach ogólnych i rozliczał się z Urzędem Skarbowym w L. oraz z Urzędem Skarbowym W.-T., składając roczne zeznania podatkowe, w których wykazywał osiąganie dochodów lub strat z prowadzonej działalności gospodarczej. Z deklaracji podatkowej PIT-36/PIT-B wynika, że S. S. (1) osiągał następujący przychód: w 2006 r. w kwocie 64 400,59 zł, w 2007 r. w kwocie 50 402,00 zł, w 2008 r. w kwocie 68 600,15 zł, w 2009 r. w kwocie 6000,00 zł, z kolei w 2010 r. wykazał stratę w wysokości 1900,00 zł (tajemnica skarbową – deklaracje podatkowe 2006-2010 rok).

Decyzją z dnia 22 września 2020 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. stwierdził, że S. S. (1) z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnym, rentowym i wypadkowym w okresach: od 1 stycznia 1999 r. do 28 lutego 1999 r., od 31 marca 1999 r. do 1 kwietnia 1999 r., od 30 kwietnia 1999 r. do 30 kwietnia 1999 r., od 29 lutego 2000 r. do 29 lutego 2000 r., od 11 lutego 2006 r. do 31 grudnia 2010 r. (decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 22 września 2020 r. – numerowane karty a.r.).

Od niekorzystnej dla siebie decyzji organu rentowego z dnia 22 września 2020 r. nr (...), ubezpieczony S. S. (1) złożył odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie z 13 listopada 2020 r. k. 3 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach rentowych, a także na podstawie zeznań odwołującego złożonych w charakterze strony. Zdaniem Sądu powołane dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne i wzajemnie się uzupełniają. Sąd uznał, za wiarygodne zeznania odwołującego w zakresie jakim korespondowały z materiałem dowodowym, w tym ze zgromadzonymi dokumentami.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie S. S. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 22 września 2020 r. nr (...) jest niezasadne i podlega oddaleniu.

W niniejszej sprawie spór sprowadzał się do rozważania, czy odwołujący prowadził działalność gospodarczą w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 31 grudnia 2010 r. oraz czy z tego tytułu podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym. Odwołujący w toku postępowania sądowego kwestionował okres 2009-2010 r., wskazując, że nie posiada dokumentu potwierdzającego przychód ani stratę.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą”, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym podlegają osoby fizyczne, która na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność.

Na podstawie art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy, za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej.

W myśl art. 11 ust. 2 ustawy, dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnymi i rentowymi, wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy. Z kolei jak stanowi art. 12 ust. 1 ustawy, obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

W świetle art. 13 ust. 4 ustawy, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne w następujących okresach: osoby prowadzące pozarolniczą działalność – od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Definicję działalności gospodarczej zawiera art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r.

o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 2168), który stanowi, że jest to zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Podkreślić należy, że obowiązek ubezpieczenia powstaje z mocy prawa m.in.

w sytuacji prowadzenia działalności gospodarczej. Zgodnie z linią orzecniczą Sądu Najwyższego, obowiązkowi ubezpieczeń społecznych podlega osoba faktycznie prowadząca działalność gospodarczą, a nie osoba jedynie figurująca w ewidencji działalności gospodarczej na podstawie uzyskanego wpisu, która działalności tej nie prowadzi (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 listopada 2008 r., sygn. akt II UK 94/08, z dnia 21 czerwca 2001 r., sygn. akt II UKN 428/00, z dnia 11 stycznia 2005 r., sygn. akt I UK 105/04, z dnia 25 listopada 2005 r., sygn. akt I UK 80/05 z dnia 30 listopada 2005 r., sygn. akt I UK 95/05, z dnia 19 marca 2007 r., sygn. akt III UK 133/06).

W niniejszej sprawie organ rentowy opierał swoje rozstrzygnięcie na dokumentach z urzędu skarbowego, z których wynika, że w 2009 r. został przez odwołującego osiągnięty przychód, zaś w 2010 r. S. S. (1) wykazał stratę. Sąd podziela stanowisko organu rentowego, iż do uznania, że działalność była prowadzona nie jest konieczne uzyskanie przychodu, lecz podejmowanie działań związanych z jej prowadzeniem, jak chociażby składanie odpowiednich deklaracji do urzędu skarbowego. Oddział dysponował wpisem w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, z którego wynika, że odwołujący w spornym okresie czasu nie dokonał wyrejestrowania ani zawieszenia działalności gospodarczej. S. S. (1) zawiesił działalność gospodarczą dopiero w okresie 2012-2014 roku. W orzecznictwie sądowym przyjmuje się zgodnie, że wpis do ewidencji działalności gospodarczej ma charakter dowodowy i stwarza domniemanie faktyczne, że osoby wpisane do ewidencji prowadzą działalność gospodarczą od daty wskazanej w zaświadczeniu o wpisie do ewidencji do daty określonej w decyzji o wykreśleniu wpisu z ewidencji (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2000 roku, sygn. akt II UKN 568/99, OSNAPiUS 2001 nr 22, poz. 678, wyroki wyrok Sądu Apelacyjnego

w Gdańsku z dnia 6 czerwca 2013 roku, I sygn. akt II AUa 1928/12, LEX nr 1339313, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 1 marca 2016 roku, sygn. akt III AUa 961/15). Ww. domniemanie oczywiście może być w procesie obalone, jednakże inicjatywa dowodowa w tym zakresie należy do osoby, która z faktu tego wywodzi pozytywne dla siebie skutki prawne (art. 6 k.c.). Sąd zważył, że organ rentowy przedstawił stanowisko, które świadczyło o prowadzeniu działalności gospodarczej przez odwołującego. Ubezpieczony podkreślał, że od stycznia 2009 r. nie prowadził działalności gospodarczej, jednak przeczy temu materiał dowodowy w niniejszej sprawie.

W ocenie Sądu Okręgowego, odwołujący w toku postępowania nie zdołał wykazać, że działalność gospodarczą prowadził do 31 grudnia 2008 r. Domniemanie faktyczne, wynikające z faktu zarejestrowania działalności gospodarczej, może być obalone wszelkimi środkami dowodowymi, toteż możliwe jest ustalenie zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej, mimo nie wykreślenia jej z ewidencji działalności gospodarczej i w konsekwencji uchylenie obowiązku ubezpieczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2014 r., sygn. akt I UK 252/13). Organ rentowy przedstawił logiczne argumenty wskazujące, że odwołujący faktycznie prowadził działalność gospodarczą. W związku z tym ciężar udowodnienia faktów został nałożony na ubezpieczonego. Odwołujący pozostał bierny w toku postępowania sądowego i nie przedstawił żadnego materiału dowodowego celem wykazania zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej. W spornym okresie odwołujący miał m.in. możliwość zawieszenia prowadzenia działalności gospodarczej, czego nie uczynił. W konsekwencji odwołujący nie wykazał za pomocą dostępnych środków dowodowych podnoszonego stanowiska.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w punkcie 1. sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie 2. sentencji wyroku zgodnie z art. 98 k.p.c., w myśl którego strona przegrywająca sprawę ma obowiązek zwrócić koszty na żądanie jej przeciwnika procesowego. Na tej podstawie zasądzono od odwołującego się S. S. (1) na rzecz organu rentowego kwotę 180,00 złotych zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265).